

Міністерство освіти і науки України
Департамент освіти і науки
Миколаївської обласної військової адміністрації
Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова
Навчально-науковий гуманітарний інститут

МАТЕРІАЛИ

Національний університет
кораблебудування
імені адмірала Макарова

Навчально-науковий
гуманітарний інститут

VIII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНО- ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

м. Миколаїв
4 квітня 2025

54025, м. Миколаїв, пр. Героїв України 9,
тел.: +38(0512)42-47-33

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ВІЙСЬКОВОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
ІМЕНІ АДМІРАЛА МАКАРОВА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ГУМАНІТАРНИЙ ІНСТИТУТ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН ТА
ФІЛОСОФІЇ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ НАУК:
ПЕРСПЕКТИВИ ТА ВИКЛИКИ**

Матеріали VIII Всеукраїнської студентської
науково-практичної конференції

4 квітня 2025 року

МИКОЛАЇВ

2025

УДК 1: 3: 001: 8 (062.552)

А 38

Науковий редактор: Людмила Матвієнко, кандидат історичних наук, доцент

Редакційна колегія: Ірина Ворчакова, кандидат політичних наук, доцент;

Оксана Гінкевич, кандидат педагогічних наук, доцент;

Людмила Мухіна, кандидат психологічних наук, доцент;

Оксана Патлайчук, кандидат філософських наук, доцент;

Михайло Федоренко, кандидат історичних наук, доцент;

Ірина Шаповалова, кандидат філософських наук, доцент.

Затверджено Вченою радою НУК

Протокол №4 від 25.04.2025

А 38

Актуальні проблеми соціально-гуманітарних наук: перспективи та виклики: матеріали VIII Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції. 4 квітня 2025 року. Миколаїв : НУК ім. адм. Макарова, 2025. 721 с.

У матеріалах конференції подається комплексний аналіз актуальних проблем соціально-гуманітарних наук. Зокрема розглядаються психолого-педагогічні проблеми становлення особистості, осмислюються трансформації та перспективи сучасного соціального і політичного процесу; визначається специфіка дискурсу історії та розвитку регіональних медіа.

Матеріали конференції стануть у пригоді дослідникам соціально-гуманітарних наук, магістрантам, студентам.

УДК 1: 3: 001: 8 (062.552)

© Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова, 2025

Музика С. Є., Продан Т. Я. Вплив економічних процесів на суспільство .	238
Марунчак А. В., Шаповалова І. В. Проблеми відродження національної культури в Україні	242
Алексєєва А. Ю., Сищенко Д. О., Шаповалова І. В. Пропаганда під час війни в Україні, схеми і маніпуляції суспільною думкою в ЗМІ	247
Кудря А. В., Белосвіт Я. О., Шаповалова І. В. Феномен конформізму – чому люди йдуть за натовпом?.....	252

РОЗДІЛ III

ФІЛОСОФСЬКІ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

Баришник Ю. М., Патлайчук О. В. Епоха диктатури толерантності у сучасній культурі	256
Козирко О. А., Патлайчук О. В. Межі та об'єктивність наукового пізнання у контексті штучного інтелекту та квантових обчислень	260
Джангиров М. В., Патлайчук О. В. Аналіз глобальних проблем сучасності на прикладі України та можливих шляхів їх вирішення	268
Корзняков О. С., Патлайчук О. В. Аналіз теорії поведінкової економіки як науково-дослідницької програми за методологією І. Лакатоса	272
Баришник Ю. М., Патлайчук О. В. Філософські проблеми квантової механіки	277
Куровський В. В., Патлайчук О. В. Етичні питання в процесі розвитку штучного інтелекту	280
Гунченко О. В., Патлайчук О. В. Феноменологія мистецтва: філософська інтерпретація живопису Поля Сезанна в роботах Моріса Мерло-Понті	284
Єфремова С. О., Патлайчук О. В. Філософія свободи: межі та відповідальність у сучасному світі.....	290
Куровська В. Р., Патлайчук О. В. Інновації та їхній вплив на концепцію антропоцентризму в екології	293
Січкаренко М. А., Патлайчук О. В. Час та буття: екзистенційні виміри людського досвіду	297
Гозун Є. С., Патлайчук О. В. Феноменологія цифрового досвіду: нові виміри людського сприйняття	300
Алексєєва А. Ю., Патлайчук О. В. Концепт «надлюдини» Фрідріха Ніцше у сучасному світі.....	304
Сищенко Д. О., Патлайчук О. В. Вплив концепції Ніцше про надлюдину на сучасний кінематограф на прикладі фільмів серії Джокер ...	308
Зайцев О. В., Патлайчук О. В. Поняття "ікігай" як сенсу життя: порівняння з європейськими пошуками сенсу життя	312

Форсова Д. А., Патлайчук О. В. Як побороти стрес за допомогою давньогрецької філософії.....	317
Куйбар В. В., Патлайчук О. В. Вплив штучного інтелекту на сучасну світову культуру.....	320
Біда В. М., Куриленко Т. В. Свобода як цінність	323
Чернега О. Д., Куриленко Т. В. Природа свідомості: дихотомія розуму та тіла	327
Ряжських О. В., Патлайчук О. В. Віртуальна реальність: перспективи та небезпеки.....	330
Говера Л. М., Скальська Д. М. Філософсько-естетичні засади арт-практики	333
Федорчук О. О., Глушко Т. П. Мнемонічні практики в період Середніх віків (крізь призму спадщини А. Блаженного та Ф. Аквінського)	336
Глатковська А. В., Патлайчук О. В. Постправда як інструмент російської пропаганди в TikTok	340
Шинкаренко А. А., Патлайчук О. В. Етичні проблеми науки	345
Шоп Т. В., Дем'яненко Н. М. Особливості формування суб'єкт-суб'єктних відносин у контексті інноваційної освіти	349
Мельникова О. Є., Ступак О. П. «Антропоцентричність» алгоритмічної упередженості у штучному інтелекті	353
Мельниченко О. Ю., Патлайчук О. В. Загрози, тренди та фінансові моделі сучасних Українських медіа	359
Губкін Р. А., Сонечко О. С. Соціальна реабілітація спортсменів-інвалідів в умовах воєнного стану: роль спеціалізованих центрів та спортивних ініціатив.....	363
Кісаров-Дагнер О. Л., Сонечко О. С. Цифрова культура та її вплив на соціальні взаємодії.....	367
Зайцев А. М., Сонечко О. С. Феномен культури скасування та його вплив на суспільство	371
Крилова Н. М., Куриленко Т. В. Людина в сучасному соціальному просторі: інформаційно-комунікаційний аспект	375
Дар'єв А. С., Ступак О. П. Співдія зі штучним інтелектом: етична перспектива	379
Дегтярьова О. А., Камєнсков А. О., Ступак О. П. Самостійна робота студентів ЗВО як засіб формування професійної компетентності	383
Пушкар Д. Р., Куриленко Т. В. Віртуальна реальність та її вплив на життя людини	387
Рижик В. В., Ступак О. П. Постмодернізм у сфері філософії права.....	391

Гозун Є. С.

група 2651,

Навчально-науковий інститут автоматики і електротехніки
Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
Миколаїв, Україна
jenyahosun2358@gmail.com

Патлайчук О. В.

кандидат філософських наук, доцент
кафедри соціально-гуманітарних дисциплін та філософії
Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
Миколаїв, Україна
oksana.patlaichuk@nuos.edu.ua

Феноменологія цифрового досвіду: нові виміри людського сприйняття

У статті досліджується феноменологія цифрового досвіду як нового модусу людського буття в сучасному світі. Аналізуються трансформації перцептивних процесів під впливом цифрових технологій, особливості формування віртуальної тілесності та зміни в структурі життєвого світу людини. Розглядаються феноменологічні аспекти цифрової присутності та її вплив на конструювання суб'єктивного досвіду.

Ключові слова: феноменологія, цифровий досвід, віртуальна реальність, тілесність, життєвий світ, перцепція.

Стрімкий розвиток цифрових технологій радикально змінює способи людського сприйняття та переживання реальності. Виникає новий тип досвіду, який потребує філософського осмислення в рамках феноменологічного підходу. Особливої актуальності набуває дослідження трансформацій безпосереднього людського досвіду в умовах тотальної цифровізації життєвого світу. Сучасна людина все частіше стикається з необхідністю осмислення свого існування на перетині фізичного та віртуального просторів, що створює унікальні феноменологічні ситуації та потребує нових теоретичних підходів до їх аналізу.

Феноменологічний аналіз цифрового досвіду спирається на фундаментальні концепції класичної феноменології, зокрема роботи М. Мерло-Понті, але потребує їх суттєвого переосмислення в контексті сучасних технологічних реалій. Базовим теоретичним підґрунтям виступає розуміння досвіду як

безпосереднього переживання реальності, що конститується в актах свідомості. Однак у цифровому середовищі ці акти набувають специфічного характеру, породжуючи нові форми сприйняття та взаємодії зі світом. Феноменологічна традиція, що завжди приділяла особливу увагу структурам безпосереднього досвіду, надає потужний методологічний інструментарій для аналізу цих трансформацій.

Одним із ключових аспектів цифрового досвіду є трансформація тілесності. У віртуальному просторі фізичне тіло отримує нові форми репрезентації та розширення. Феномен "розширеної тілесності" проявляється у здатності людини відчувати та діяти через цифрові інтерфейси, аватари та віртуальні проєкції. При цьому тілесний досвід не просто дублюється у віртуальному просторі, а набуває принципово нових якостей та можливостей. Як зазначав М. Мерло-Понті, тіло є нашим первинним інструментом буття-у-світі, і в контексті цифрового досвіду ця теза набуває нового звучання. Віртуальна тілесність стає не просто додатком до фізичної, а формує новий інтегральний досвід, де межі між "реальним" та "віртуальним" тілом стають все більш розмитими.

Особлива темпоральна структура цифрового досвіду характеризується складним переплетенням різних часових модусів. Традиційне феноменологічне розуміння часової свідомості, розроблене М. Мерло-Понті, доповнюється концепцією "цифрової одночасності", коли різні часові пласти можуть актуалізуватися водночас. Виникає специфічний досвід часу, що не вкладається в класичні схеми лінійної темпоральності. У цифровому просторі минуле, теперішнє і майбутнє можуть співіснувати в єдиному моменті переживання, створюючи складну темпоральну тканину досвіду.

Цифровий простір породжує також принципово нові форми соціальної взаємодії та спільного досвіду. Феноменологія цифрової інтерсуб'єктивності включає аналіз віртуальних спільнот, онлайн-комунікації та цифрових соціальних практик. Особливого значення набуває дослідження того, як формується відчуття присутності іншого в цифровому середовищі та які нові форми емпатії та розуміння при цьому виникають. Життєвий світ сучасної людини невіддільний від цифрового виміру соціальних взаємодій, що створює новий тип інтерсуб'єктивної реальності, яка потребує феноменологічного осмислення.

Цифровий досвід суттєво модифікує структури сприйняття. Виникають нові перцептивні паттерни, пов'язані з взаємодією з цифровими інтерфейсами та віртуальними об'єктами. Змінюється сама природа чуттєвого досвіду, коли фізичні відчуття доповнюються цифровими стимулами та віртуальними сенсорними даними. Особливої уваги заслуговує феномен "цифрової уваги", який характеризується здатністю свідомості одночасно охоплювати множинні

потоки інформації та переключатися між різними модальностями цифрового досвіду.

Феноменологія цифрового простору виявляє принципово нові форми просторового досвіду. Віртуальний простір не просто імітує фізичний, а створює особливу топологію, що характеризується власними законами та можливостями. Формується гібридний просторовий досвід, де фізичне та віртуальне переплітаються, створюючи складну структуру просторових відношень. Це призводить до виникнення нового типу просторової орієнтації та навігації, де традиційні просторові категорії доповнюються цифровими вимірами.

Важливим аспектом цифрового досвіду є також трансформація процесів пам'яті та спогадів. Цифрові технології створюють нові форми збереження та актуалізації особистого досвіду, що впливає на структуру автобіографічної пам'яті та формування особистісної ідентичності. Виникає феномен "цифрової пам'яті", де особисті спогади переплітаються з цифровими артефактами, створюючи складну мережу значень та асоціацій.

Цифровий досвід також суттєво впливає на емоційну сферу людини. Виникають нові форми афективності, пов'язані з віртуальною присутністю та цифровою взаємодією. Емоційні переживання в цифровому просторі можуть набувати особливої інтенсивності та якості, формуючи новий тип емоційного досвіду, що потребує окремого феноменологічного дослідження.

Особливу роль у формуванні цифрового досвіду відіграють процеси віртуальної ідентифікації та самопрезентації. У цифровому просторі людина отримує можливість конструювати множинні ідентичності, експериментувати з різними формами самовираження. Це створює складну діалектику автентичності та перформативності, де межі між "справжнім" та "віртуальним" я стають все більш умовними.

Феноменологічне дослідження цифрового досвіду розкриває фундаментальні зміни в структурах людського сприйняття та переживання реальності. Формується новий тип суб'єктивності, що характеризується гібридною тілесністю, зміненою темпоральністю та новими формами інтерсуб'єктивності. Це вимагає подальшого розвитку феноменологічної методології для адекватного опису та розуміння цифрового модусу людського буття. Перспективи подальших досліджень пов'язані з більш детальним аналізом окремих аспектів цифрового досвіду та розробкою нових концептуальних інструментів для його осмислення.

Список використаних джерел

1. Мерло-Понті М. Феноменологія сприйняття / пер. з фр. О. Йосипенко, С. Йосипенка. Київ: Український Центр духовної культури, 2001. 552 с.

2. Доброносова Ю. Д. Медіадосвід і кіберсоціалізація: реактуалізація зв'язку у феноменологічній перспективі 2020. 4 с.
3. Hansen M. B. N. Bodies in Code: Interfaces with Digital Media. New York: Routledge, 2006. 340 p.

Hozun Y. S.

group 2651,

Educational and Scientific Institute of Automation and Electrical Engineering

Admiral Makarov National University of Shipbuilding

Mykolaiv, Ukraine

jenyahosun2358@gmail.com

Patlaichuk O. V.

Candidate of Philosophical Sciences, Associate Professor

of the Department of Social and Humanitarian Disciplines and Philosophy

Admiral Makarov National University of Shipbuilding

Mykolaiv, Ukraine

oksana.patlaichuk@nuos.edu.ua

Phenomenology of Digital Experience: New Dimensions of Human Perception

The article explores the phenomenology of digital experience as a new mode of human existence in the modern world. The transformation of perceptual processes under the influence of digital technologies, features of virtual corporeality formation, and changes in the structure of human lifeworld are analyzed. Phenomenological aspects of digital presence and its influence on the construction of subjective experience are considered.

Key words: phenomenology, digital experience, virtual reality, corporeality, lifeworld, perception.